

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากการทำเรื่องแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสาธารณูปโภค แก่พ่อค้าและตัวแทนเรือมานานกว่าสามสิบปี การทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่ใช้แรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านการบัญชีและการเงิน ซึ่งไม่มีการนำเครื่องมือผ่อนแรงมาใช้ ขณะที่ หน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานที่ต้องมีการขนถ่ายสินค้าไปสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของการทำเรื่อง แห่งประเทศไทยมีการนำรถยกหรือรถโฟล์คลิฟต์มาใช้ประกอบกับแรงงาน เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ดังนั้น การวางแผนระยะยาวในการที่จะนำเอาเครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในงานบัญชี จึงไม่เกิดขึ้น จนกระทั่งเมื่อเศรษฐกิจของประเทศเริ่มขยายตัว การค้าระหว่างประเทศมีปริมาณ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วประสิทธิภาพในการให้บริการด้านต่าง ๆ โดยใช้แรงงานคนจึงลดน้อยลงเมื่อ เทียบกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากงานแต่ละชิ้นต้องผ่านหน่วยงานต่าง ๆ หลาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้วยแรงงานคนในด้านการออกบิลรายได้ เพื่อเรียกเก็บเงินค่าบริการก็ทำไม่ทันปริมาณงาน .

เมื่อเล็งเห็นว่าปัญหาคือ ปริมาณงานมากเกินไปความสามารถของพนักงาน การทำเรื่อง แห่งประเทศไทยจึงนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้แก่ ระบบคอมพิวเตอร์ มาช่วยแบ่งเบาภาระของ พนักงานในการออกบิลรายได้ที่ทันกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น แต่ก็ก็เป็นเพียงการแก้ปัญหาที่จุดเดียว โดยไม่คำนึงถึงปัญหาที่ตามมาอันได้แก่ งานการบัญชีซึ่งเป็นงานต่อเนื่องหลังจากออกบิลรายได้ทัน กับปริมาณงาน

ความสำคัญของปัญหา

ความล่าช้าในการดำเนินงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทยคือ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติงานให้บริการได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเพียงพอกับปริมาณของสินค้าที่มีการเพิ่มจากเดิมหลายเท่า อันเนื่องมาจากการขยายตัวของเศรษฐกิจซึ่งต่อไปในอนาคตมีโอกาสจะขยายตัวเพิ่มขึ้นตามนโยบายของประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มที่คาดว่าในอนาคตจะมีการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (นิคส์) เช่นเดียวกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย

เนื่องจากการออกบิลเพื่อเรียกเก็บหนี้ได้นำเอาคอมพิวเตอร์มาช่วยแบ่งเบาภาระ และเพิ่มความรวดเร็วได้ทันกับปริมาณงานที่เพิ่ม แล้วปัญหาสำคัญก็คือ ระบบบัญชีที่ยังคงใช้แรงงานกับพนักงานอยู่ไม่สามารถรองรับปริมาณบิลที่ออกโดยคอมพิวเตอร์ได้

แผนงานที่วางไว้เพื่อแก้ปัญหการขยายตัวของการท่าเรือแห่งประเทศไทย คือ การนำคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลทางการบัญชีในระบบบัญชีรายได้ ซึ่งเป็นระบบงานที่มีข้อมูลเกิดขึ้นงานแต่ละวันเป็นจำนวนมาก

ระบบบัญชีรายได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. รายได้ค่าดำเนินงานที่เกี่ยวกับเรือ (SHIPHANDLING REVENUE) เป็นรายได้ที่เก็บจากเจ้าของเรือ หรือตัวแทนเรือ รายได้ประเภทนี้จะ เป็นเงินเชื่อทั้งหมดเจ้าของเรือหรือตัวแทนเรือต้องเปิดบัญชีเงินเชื่อไว้กับการท่าเรือแห่งประเทศไทยตามที่การท่าเรือแห่งประเทศไทยกำหนดรายได้ค่าดำเนินงานที่เกี่ยวกับเรือนี้แยกออกได้ประมาณ 10 ประเภท

2. รายได้ค่าดำเนินงานที่เกี่ยวกับสินค้า (CARGO HANDLING REVENUE) เป็นรายได้ที่เรียกเก็บจากเจ้าของสินค้าทั้งผู้ส่งเข้าและผู้ส่งออกและเรียกเก็บจากผู้ให้บริการท่าเรือ รายได้ประเภทนี้ประกอบด้วยรายได้ประเภทที่เป็นทั้งรายได้เงินสดประมาณร้อยละห้าสิบห้า นอกนั้นเป็นรายได้ประเภทเงินเชื่อรายได้จะถูกแยกเก็บตามประเภทสินค้า ซึ่งแบ่งเป็นสินค้าขาเข้าและสินค้าขาออก และลักษณะการบรรจุสินค้า ซึ่งแบ่งเป็นสินค้าบรรจุตู้สินค้าและไม่บรรจุตู้สินค้า รายได้ค่าดำเนินงานที่เกี่ยวกับสินค้านี้แยกออกได้ประมาณ 40 ประเภท

3. รายได้ดำเนินงานที่เกี่ยวกับการบริการ (SERVICE REVENUE) เป็นรายได้ที่เรียกเก็บจากผู้ขอใช้บริการโดยตรงรายได้ดำเนินงานที่เกี่ยวกับการบริการนี้ประมาณร้อยละเก้าสิบเป็นรายได้ประเภทเงินเชื่อ รายได้ประเภทนี้แยกออกได้ประมาณ 10 ประเภท

4. รายได้ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงาน (NON-TRADING REVENUE) เป็นรายได้ที่ไม่อาจจัดเข้าในประเภทของรายได้ต่าง ๆ ข้างต้น รายได้ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงานนี้ประมาณร้อยละยี่สิบเป็นรายได้เงินสดที่เหลือเป็นรายได้เงินเชื่อ เช่น รายได้ค่าเช่าที่ดิน รายได้ค่าเช่าอาคารที่ทำการต่าง ๆ รายได้ค่าปรับ เป็นต้น รายได้ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงานนี้แยกออกได้ประมาณ 20 ประเภท

กล่าวโดยสรุปจะ เห็นได้ว่าประเภทของรายได้ที่เกิดขึ้นจำนวนร้อยละยี่สิบก่อให้เกิดความยากลำบากในการบันทึกข้อมูล ขั้นตอนในการออกบิลรายได้ยุ่งยาก เนื่องจากการออกบิลรายได้เพื่อขายบ้านที่กบฏซีมีพิธีการ และขั้นตอนตลอดจนความซับซ้อนของเอกสารที่จะนำมาออกเป็นบิลแต่ละฉบับมีเอกสารประกอบมาก ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการจัดเก็บรายได้ การทำเรื่องแห่งประเทศไทยจึงได้จัดทำแผนงานเพื่อนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดระบบบัญชีรายได้ ซึ่งผลที่ได้รับนอกจากจะเพิ่มประสิทธิภาพในการบัญชีรายได้แล้ว ในส่วนที่สามารถเรียกเก็บหนี้ได้เร็วขึ้นก็ยิ่งก่อให้เกิดประโยชน์จากรายได้ที่เรียกเก็บหนี้ได้เร็วอีก เช่น รายได้ดอกเบียเงินฝากเพิ่มขึ้น เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ระบบบัญชีรายได้ที่การทำเรื่องแห่งประเทศไทยถือปฏิบัติอยู่
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อดีข้อเสียของระบบบัญชีรายได้ที่ถือปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน
3. เพื่อออกแบบระบบบัญชีรายได้โดยคอมพิวเตอร์ของการทำเรื่องแห่งประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำเอาระบบบัญชีรายได้โดยคอมพิวเตอร์มาใช้

แนว เหตุผลทฤษฎีที่สำคัญ

การปฏิบัติงานด้านบัญชีรายได้ของการท่าเรือแห่งประเทศไทยในปัจจุบันนี้มีขั้นตอนของเอกสารและระบบงานที่สลับซับซ้อนจนทำให้การบันทึกและการจัดเก็บรายได้ประเภทต่าง ๆ มักจะผิดพลาดและล่าช้ามากทำให้ผู้บริหารไม่สามารถนำข้อมูลทางการเงินมาใช้ประโยชน์ได้ทันกับความต้องการ จึงก่อให้เกิดผลเสียต่อการดำเนินงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ฉะนั้นการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานระบบบัญชีรายได้จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะช่วยทำให้การปฏิบัติงานด้านบัญชีรายได้ของการท่าเรือแห่งประเทศไทยถูกต้องรวดเร็วยิ่งขึ้นและยังให้ข้อมูลทางการเงินอื่น ๆ ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของการท่าเรือแห่งประเทศไทยเพื่อนำมาวิเคราะห์และออกแบบระบบบัญชีรายได้โดยคอมพิวเตอร์

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากหนังสือตำราทางวิชาการและวิธีการทางด้านระบบบัญชีทั้งที่เป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติในองค์กรต่าง ๆ ศึกษาจากเอกสารของหน่วยงานได้แก่ กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งต่างๆ เกี่ยวกับหลักปฏิบัติทางด้านบัญชีและการเงินของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ศึกษาจากหนังสือ ตำราทางวิชาการที่เกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชีคอมพิวเตอร์และวิธีการที่จะนำเอาคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้กับระบบบัญชีรายได้

2. วิเคราะห์ขั้นตอนในการทํางานของระบบบัญชีรายได้ พร้อมทางเดินเอกสารที่ใช้ในการจัดการสำหรับระบบใหม่

3. สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะรับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับงานทางด้านบัญชีและคอมพิวเตอร์และเจ้าหน้าที่บริหาร เพื่อศึกษานโยบายทางการบัญชีและการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในงานบัญชี

4. สรุปหลักเกณฑ์การวางระบบบัญชีรายได้และการจัดเก็บรายได้ของการท่าเรือแห่งประเทศไทยโดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ต่อไป
ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. สามารถบันทึกและจัดเก็บรายได้ ได้รวดเร็วขึ้น
2. ช่วยลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และลดความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติงานด้วยคน
3. ประหยัดกำลังคนและค่าใช้จ่ายที่จะเพิ่มตามปริมาณงานในอนาคต
4. ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อนำเสนอฝ่ายบริหารใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการตัดสินใจและดำเนินงานต่อไป
5. เพื่อเป็นแนวทางในการใช้คอมพิวเตอร์กับระบบบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ